

VAN ZOYS TOT SOEST

TIJDSCHRIFT VAN DE „HISTORISCHE VERENIGING SOEST“

11e jaargang nr. 4 - lente 1991

Foto omslag

"De Eng"

Een schilderstuk van J. H. Isings - 1930

Historische Vereniging Soest
Opgericht 8 mei 1980

Bestuur

Voorzitter : P.J. van Doorn, Schoutenkampweg 113, Soest
Secretaris : Mevr. E. Stolwijk, Kruisweg 2, Soest, Telefoon 02155-17113
Penningmeester : J.Th. van der Putten, Leeuwerikweg 30, Soest
Overige leden : P.J. van den Breemer, Vosselveldlaan 21, Soest
A.J. van den Dijssel, Irenelaan 7, Soest
J.E.J. Hilhorst, Plasweg 57a, Soest
W.C.J.M. Peters, Van Mecklenburglaan 24, Soest
W. Schimmel, Steenhoffstraat 77a, Soest
G. Staalenhoef, Speenkruid 11, Diemen
Redactie : P.J. van den Breemer, Vosseveldlaan 21, Soest
Vormgeving : F. Elsmann, Bachweg 66, Amersfoort

Alle rechten voorbehouden.

Overname uit deze uitgave is alleen toegestaan na schriftelijke toestemming van het bestuur van de Historische Vereniging Soest.

De contributie bedraagt f 30,- per jaar.

Betaling is mogelijk:

op de postrekening van de penningmeester Historische Vereniging Soest,
nummer 54.59.21.8

dan wel op de bankrekening van de vereniging bij de Rabobank te Soest,
rekening nummer 3599.02.235. (Giro van de bank: 212775).

JAARVERSLAG VAN DE HISTORISCHE VERENIGING SOEST OVER 1990

Ledenbestand

De vereniging telde aan het eind van het verslagjaar 256 leden. Ten opzichte van 1989 is er sprake van een minimale stijging met 5 leden.

Samenstelling van het bestuur

Op voorstel van het dagelijks bestuur benoemde de Algemene Ledenvergadering opnieuw drie - al zittende - bestuursleden. Het bestuur bestond ook in 1990 derhalve uit de heer P.J. van Doorn, voorzitter, mevrouw E. Stolwijk, secretaris, de heer J.Th. van der Putten, penningmeester en de heren P.J. van den Breemer, A.J. van den Dijssel, J.E.J. Hilhorst, W.C.J.M. Peters, W. Schimmel en G. Staalenhoef, leden.

Regelmatig, vrijwel altijd om de twee maanden op de reguliere dinsdagavond, is het bestuur in het museum Oud Soest bijeengekomen om de lopende zaken te bespreken. De coördinatie en het doen uitvoeren van de inmiddels bekende activiteiten gedurende het afgelopen verenigingsjaar vroegen meermalen aandacht. De rol van het bestuur als initiatiefnemer van de verenigingsactiviteiten zorgde soms voor de nodige hoofdbrekens. Op verschillende activiteiten wordt hierna ingegaan.

Ledenvergadering

In het museumgebouw van de Stichting Oud Soest werd op dinsdag 13 maart 1990 de Algemene Ledenvergadering van onze vereniging gehouden. De presentielijst werd door 35 leden getekend. Aan de orde kwamen de jaarstukken over 1989; deze werden door de vergadering goedgekeurd. De contributie bleef gehandhaafd op f 30,- per persoon en f 75,- per instelling. De aftredende leden de heren J.E.J. Hilhorst, W. Schimmel en P.J. van Doorn werden zonder hoofdelijke stemming herkozen.

Na afloop van deze vergadering sprak de heer Meijers over 'restauratie en conservering van archeologische vondsten'. Zijn duidelijke uiteenzetting aan de hand van voorbeelden sprak de aanwezigen ongetwijfeld aan.

Periodiek van Zoys tot Soest

Dankzij de inzet van enkelen, werden opnieuw vier nummers van ons tijdschrift 'Van Zoys tot Soest' uitgegeven. Enkele onderwerpen die aan de orde kwamen, zijn te vermelden. De oudste families in Soest, de Kerkebuurt en de oude dorpschool waarbij, in een kleine bijdrage, aandacht wordt gegeven aan het bezoek van Aartsbisschop Desmond Tutu, de herberg 'De Drie Ringen', 'Wateren in Soest' en in een drietal artikel 'Middelen van bestaan in Soest'.

De kopij voor ons tijdschrift was weliswaar van hoge kwaliteit, doch het aanleveren ervan komt (te) vaak neer op enkelen. Men kan dank worden gebracht, maar ook aan de verzorgers van het typewerk, de lay-out, de correcties en weer anderen, die het blad gratis bezorgen. Een woord van dank voor de redacteur van het blad, ons bestuurslid Van den Breemer is hier zeker op zijn plaats.

Werkgroep Genealogie

Evenals vorige jaren is de Werkgroep Genealogie regelmatig (één keer per twee maanden) bijeengewees met een wisselend aantal bezoekers. De laatste bijeenkomst van het jaar 1990 stond in het teken van de inrichting van de werkgroep-collectie in één van de ruimten in het museum. Een bijzondere activiteit was onze aanwezigheid met een kleine stand op de zeer druk bezochte, eerste Genealogische Contactdag Midden Nederland op 24 maart 1990 te Amersfoort.

Werkgroep Archeologie

De werkgroep kwam elke derde dinsdag van de maand bijeen. Tijdens deze bijeenkomsten werden diverse zaken betreffende de archeologie besproken, zoals het onderzoek naar de gegevens van de vuursteenwerkplaatsen in de Soester Duinen. Ook is het graafwerk aan de gasleiding over het grondgebied van Soest gevolgd. Tevens hebben er enige veldverkenningen plaatsgevonden. Al met al een jaar, waarin de werkgroep zijn vorm goed heeft gevonden.

Werkgroep Karakteristiek Soest

Onder auspiciën van de Stichting Oud Soest werden regelmatig nieuwe tentoonstellingen in het Museum Oud Soest verzorgd. Als voorbeelden kunnen worden genoemd de kerkschatten van de Petrus en Pauluskerk, oude boeken met exemplaren van hoge waarde en geologie. De werkgroep-leden hebben hiervoor goed werk verzet, getuige de belangstelling. Enkele leden van onze vereniging adviseerden in hun hoedanigheid van lid van de monumentencommissie het gemeentebestuur.

Overige activiteiten

De traditionele nieuwjaarsbijeenkomst, inmiddels wijd en zijd bekend als 'Koppeltjesmaandag' werd op maandag 8 januari 1990 in het Museum Oud Soest gehouden. Het gezelschap kreeg bezoek van Ferdinand Huyck, die van de gelegenheid gebruik maakte nu eens lijfelijk aanwezig, aandacht te vragen voor zijn avonturen in de Drie Ringen. Getuige de reacties bleek dat in de smaak te vallen. Het - intussen ook traditioneel - glaasje boerenjongens maakte wat later op de avond op een andere manier de stemmen los. De Historische Vereniging Soest werd op 8 mei 1980 opgericht. Het 10-jarig bestaan in 1990 gaf alleszins reden op een bescheiden wijze feest te vieren.

De werkgroep Klederdrachten Eem- en Gooiland verzorgde in dat verband op 11 september een klederdrachtenavond. De avond werd door 60 mensen bezocht.

De 'Jubileum-excursie' op 29 september bracht de deelnemers naar Veenhuizen (het gevangenis museum), Roden (Nederlands Museum Kinderwereld) en Assen (Drents Museum). In van Zoys tot Soest (nummer 3, elfde jaargang) werd verslag gedaan van de reis.

De bijdrage van de leden van de vereniging aan het Radioprogramma van Radio Soest vroeg kennis van zaken. Om elke donderdagavond een interessant onderwerp te kunnen brengen - al zijn het dan maar korte gesprekken - vraagt tenminste een gedegen voorbereiding. Daarvoor dank.

Tenslotte

Een jaarverslag kan slechts een beknopte weergave zijn van enkele, meest belangrijke activiteiten van de vereniging. Zij leveren het bewijs, dat onze vereniging haar plaats in Soest heeft weten te verwerven.

SOEST IN DE LANDELIJKE PERS - 1910

Redactie

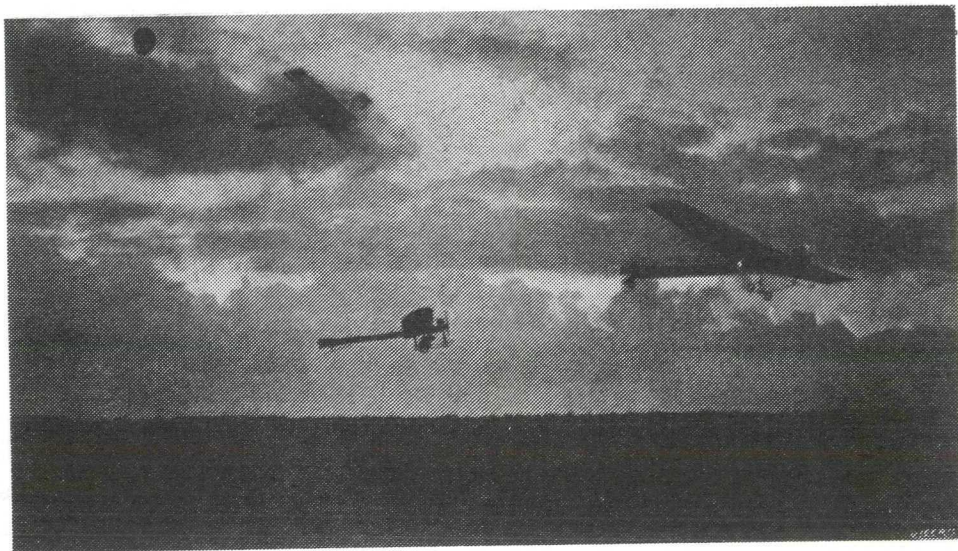
In "De Prins" der geïllustreerde Bladen van 3 December 1910 staat onderstaande foto afgebeeld, van de vliegwedstrijden te Soesterberg.

Het beeld is niet overduidelijk, maar de tekst onder de foto is zeer interessant.

Wij hebben het mooie boekwerk "Soesterberg van toen tot

nu" door Dik Top en Wim Top, dat recentelijk is verschenen, er op nageslagen, en daarin staat inderdaad een beschrijving van de eerste Vliegwedstrijd te Soesterberg. Heel mooie verhalen onder de titel "De sprong naar Europese vermaardheid".

Wedstrijden op de heide op 26 en 27 Nov. trekken veel publiek, maar er werd op die dagen ook andere sport bedreven, nl. schaatsminnend Nederland had toen de glatte ijzers onder. 26 en 27 Nov. 1910.

De twee-daagsche Vliegwedstrijden op de heide bij Soesterberg:

- Een groote toeloop van belangstellenden, waaronder verscheidene autoriteiten, schitterende vluchten; 't was een tot nu toe ongekend schouwspel, waarvan men te genieten kreeg: de drie kranige aviators Wijnmalen (boven), Koolhoven (links) en Küller (rechts) tegelijk in de lucht.

Het resultaat van den snelheidswedstrijd, over 10 K.M. (4 ronden) was: 1. Küller in 7 min. 43½ sec.. Van den wedstrijd, langsten tijdsduur: 1. Wijnmalen met 30 min. 43 sec.; 2. Küller met 20 min. 41 sec. Van den kamp voor de hoogste vlucht: 1. Wijnmalen met 800 M. in 30 min. 43 sec.

De schitterend geslaagde vliegmeeting is hiermede geëindigd.

HISTORISCHE VERENIGING SOEST.

Bestuursmededelingen Voorjaar 1991.

Hierbij ontvangt u al weer het laatste nummer van de 11e jaargang van "Van Zoys tot Soest" Lente 1991. De Jaarvergadering over het verenigingsjaar 1990 is 12 maart l.l. gehouden, en het verslag over 1990 is in dit nummer opgenomen. De contributie is ongewijzigd gebleven, en u krijgt eerstdaags een acceptgiro kaart toegezonden.

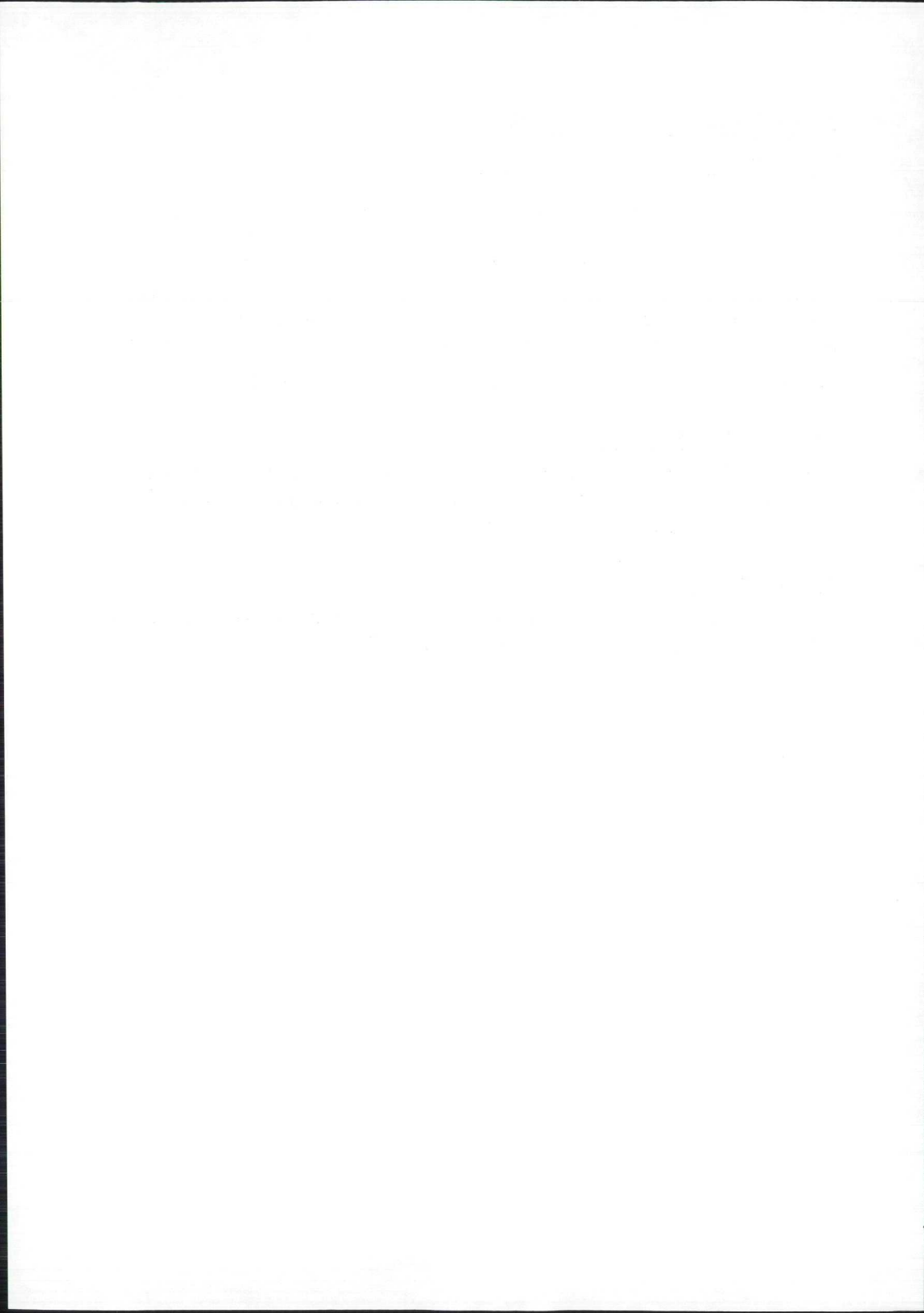
Activiteiten voor de maanden April - Mei en Juni 1991.

Werkgroep Genealogie:

Dinsdag 9 april, wanneer speciale aandacht zal worden besteed aan de familie "De Beer" en dinsdag 11 juni in Museum "Oud Soest" 's avonds om 8 uur.

Werkgroep Archeologie

Deze werkgroep komt iedere 3e dinsdag van de maand bijeen, dus 16 april, 21 mei en 18 juni 1991.

DE FAMILIE VAN HOFSLOT
door Gerard Staalenhoef

Inleiding

De geschiedenis van de hofstede "De Hofslot" uit de periode vóór 1800 zal hier niet worden behandeld.

Hier komt alleen aan de orde de periode van waar af de familie zich kennelijk naar de Hofslot is gaan noemen. De heer Heupers heeft in het Jaarboek Oud Utrecht 1971 de "Legger" van 1757 (gedeeltelijk) gepubliceerd en van commentaar voorzien en schreef (pag. 72):

"De hofstede Hofslot lag in de Birkst. De naam is ontleend aan het bekende boerengeslacht Hofslot, dat zich daar voor het eerst vestigde."

Later is gebleken dat het andersom is, de familie is zich naar de hofstede gaan noemen. Alleen weten wij nog niet geheel zeker waarom!

De familienaam is, voor zover bekend, voor het eerst geboekstaafd wanneer in 1799 een meisje trouwt dat wordt vermeld als "Aaltje Gertze van Hofslot".

Als haar moeder staat vermeld Aaltje Peterze van Doorn. Haar (dan niet genoemde) vader, die, zoals nader onderzoek heeft uitgewezen, Gerrit Ariese heet is kennelijk reeds overleden.

Het echtpaar Gerrit Ariense en Aaltje Peterse is te Soest getrouwd in november 1773 en van hen zijn zeven kinderen bekend.

Van de vader van de bruid weten wij dat hij Peter Evertsen heet; haar moeder wordt bij het huwelijk niet vermeld doch het blijkt dat zij Gerarda of Geertje Gijsbertse is genaamd.

Slechter is het gesteld met onze kennis omtrent de ouders van de bruidegom.

Bij het huwelijk in 1773 wordt vermeld dat hij een "meerderjarige ouderloze jongeman" is.

De term "jongeman" geeft aan dat hij niet eerder gehuwd is geweest, terwijl het ouderloos niet wil zeggen dat hij geen ouders heeft gehad doch dat deze ten tijde van zijn huwelijk reeds zijn overleden.

Even terzijde ... soms geeft een bruid of bruidegom te kennen dat de ouders zijn overleden, terwijl later blijkt dat dit niet juist is. Vermoedelijk heeft zo'n huwelijk dan niet de instemming van de ouders en wordt buiten hun medeweten voltrokken.

In een kleine gemeenschap zoals Soest toen nog was zal dit zeker niet zo makkelijk zijn gegaan en er is dan ook geen enkele aanwijzing dat dit op dit huwelijk betrekking zou hebben.

Als wij een schatting maken van de tijdsspanne waarbinnen het mogelijke geboortejaar van Gerrit Ariese kan liggen

en wij betrekken daarbij dat het jongste kind in 1783 is gedoopt, dan komen wij zo tussen 1730 en 1745. Onderzoek in de Eemlandse klappers van Soest, Baarn, Eemnes en Hoogland heeft in die periode geen doop opgeleverd welke betrekking kan hebben op onze Gerrit Arisse.

In zo'n geval probeert de genealoog te ontdekken of de betrokkene misschien broers of zusters heeft gehad en of b.v. een zuster als doopgetuige is opgetreden bij een van zijn kinderen.

Bij de dopen van de zeven kinderen zijn vier verschillende doopgetuigen opgetreden, namelijk:

Gijsbertje Peterse (1774)
 Jannetje Cnelis (1775)
 Geertje Gijsbertse (1777, 1778, 1781, 1783)
 Mietje Peterse (1780)

Vrijwel zeker zijn Gijsbertje en Mietje Peterse zusters van de moeder (Aaltje Peterse) en is Geertje Gijsbertse hun moeder, dus de grootmoeder van de kinderen.

Moeilijker is het om vast te stellen wie de doopgetuige Jannetje Cnelis of Cornelisse is.

Laten wij voorop stellen dat een doopgetuige ook een bekende of een buurvrouw kan zijn en dat er dus geen familieverband behoeft te bestaan.

Toch is gepoogd om te zien of deze Jannetje Cornelisse vaker is opgetreden als doopgetuige, waarbij voorlopig alleen te Soest is gekeken.

In de Eemlandse Klappers vinden wij een getuige met deze naam 16 keer vermeld.

Als wij al deze vermeldingen nagaan blijkt dat het hier om meerdere dames met dezelfde naam gaat.

De oudst bekende is een dochter van Cornelis Gerritse uit Baarn en Neeltje Jans uit Hoogland. Zij trouwt ca. 1700 met een Jacob Rutgerse, die in 1731 hertrouwt. Deze Jannetje Cnelis is dus in 1731 reeds overleden en kan nooit de doopgetuige uit 1775 zijn!

Een tweede Jannetje Cnelisse trouwt in 1738 met Hendrik Rijkse Kok. Haar moeder heet Aaltje Evertse.

In 1715 wordt een "natuurlijk" (dus buitenechtelijk) kind gedoopt met de naam Jannetie, waarbij als ouders vermeld staan "Cnelis en Aeltie Evers uit Hoogh Birk" en als doopgetuige Cnelia Rijers.

Er bestaat geen zekerheid doch het zou om dezelfde persoon kunnen gaan.

Van het echtpaar Hendrik Rijkse Kok-Jannetje Cornelisse zijn vijf kinderen bekend die tussen 1740 en 1752 zijn gedoopt.

Een van hun dochters, Aaltje Hendrikse Kok, trouwt met Bart van Loenen en bij de dopen (tussen 1768-1775) van vier van de acht kinderen Van Loenen is Jannetje Cornelisse (de grootmoeder?) de doopgetuige.

En dat zou dan dezelfde doopgetuige kunnen zijn als bij

één van de kinderen Van Hofslot, eveneens in 1775.
Onderstaand schema geeft de onderlinge verwantschap weer:

Rijk Gijsbertse Kok

Hendrik Rijkse Kok x 1738 Jannetje Cornelis * 1715 + ca. 1775	Gijsbert Rijkse Kok	x	Gijsbertje Peterse
			Geertje Gijsbertse
		x	Peter Evertse
	Gerrit Arisse	x	Aaltje Peterse van Doorn
		1773	

Jannetje Cornelisse, de meter bij de doop in 1775 is dan een aangetrouwde oud-tante van Aaltje Peterse, de moeder van de dopelinge.

In dat geval gaat het dus, net als bij de drie andere doopgetuigen, wederom om een verwante van Aaltje Peterse en zijn wij nog geen stap verder met het mogelijke voorgeslacht van Gerrit Arisse!

Wellicht lukt het ooit nog eens via de rechterlijke of notariële archieven opheldering te verkrijgen voor dit probleem.

Voorlopig moeten wij er vanuit gaan dat Gerrit Arisse de oudst bekende stamvader is van het geslacht Van Hofslot. Wij weten van Gerrit dat hij (volgens de inwonerslijst van 1786) boer was met 2 dienstboden. (1)

Een buurman (direct na hem op de lijst vermeld) is Teunis Steenbeek, bij wie 3 dienstboden worden vermeld. Het in dienst hebben van 1 of meer dienstboden ("meiden" of "knechten") zou op een zekere welstand duiden, hetgeen in Soest als regel betekent het bezit van landerijen.

Wij hebben daarvan voor Gerrit echter nog geen bewijzen. Wel weten wij dat zijn weduwe, Aaltje Peterse, die in 1789 hertrouwde met Thijmen Sandertse van Zijl, in 1809 vier percelen bezat:

19 weiland	3 morgen	306 roeden
49 weiland	0	457
522 bouwland	1	383
547 bouwland	0	551

		6 morgen 497 roeden

Blijkens de bijbehorende kaart (waarvan zich een kopie bevindt in het Museum Oud Soest) liggen de twee percelen weiland tussen de Zwarteweg (P. v.d. Breemerweg) en de Eem en wel ongeveer achter Hinlopen en Hofslot.

Het stuk bouwland nr. 522 is gesitueerd aan de "duinen-

kant" van de Bovenbirkseweg (Birkstraat) ongeveer ter hoogte van Rustenburg en hierop stond in 1810 vrijwel zeker een huis.

Het andere stuk bouwland nr. 547 ligt niet in de Birkst. Nader onderzoek inzake de landerijen etc. die later in het bezit van de familie van Hofslot zijn geweest of nog zijn is nog gaande.

Wellicht is er ook via dat onderzoek nog een mogelijkheid om iets over het voorgeslacht van Gerrit Arisse te vernemen.

De zeven kinderen van het echtpaar Gerrit Arisse en Aaltje Peterse van Doorn zijn:

1. Aleidis, ged. Soest 13 oktober 1774; ovl. (verm.) in 1774-'75
2. Aleidis, ged. Soest 3 december 1775; ovl. voor september 1803
(wanneer haar echtgenoot hertrouwt)
geh. Soest (R.K.) 16 april 1799
Gijsbert Cornelisse Schouten
Dit huwelijk was waarschijnlijk kinderloos.
3. Geertje, ged. Soest 13 juni 1777;
geh. Soest (R.K.) 19 november 1805
Richardus Stalenhoef, zn. van Jacob Isaakse Stalenhoef en Anna Wouterse Hilhorst
Uit dit echtpaar zijn 7 kinderen bekend.
4. Arie, ged. Soest .. oktober 1778
(de juiste doopdag staat niet vermeld)
5. Rijkje, ged. Soest 20 april 1780
6. Jannitje, ged. Soest 6 of 8 juni 1781
Arie, Rijkje en Jannetje zijn waarschijnlijk jong overleden.
7. Petrus, ged. Soest 31 augustus 1783
geh. Soest (R.K.) 24 november 1806
Cornelia Hendrikse Stalenhoef, dr. van Hendrik Isaakse Stalenhoef en Margaretha Janse Bieshaar. (2)

Dit echtpaar heeft acht kinderen gehad: vijf dochters en drie zoons.

In 1854 vindt een boedelscheiding plaats en er zijn dan nog vijf kinderen in leven, waaronder de drie zoons. Een zoon, Hendrik, is kort daarna overleden. Van de andere twee zoons, Gerardus en Arie, stammen de thans levende leden van de familie Van Hofslot af.

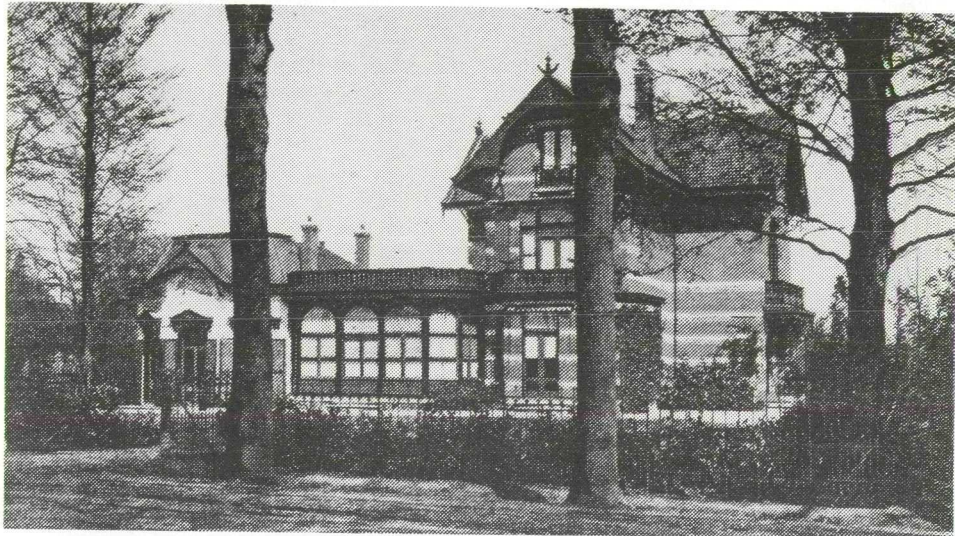
- (1) Zie voor deze lijst: Van Zoys tot Soest, 9e jrg., nr. 3, blz. 2.
- (2) Een zuster van Cornelia, Gijsberta, is naar Eemnes verhuisd en trouwde daar met Gijsbert Gijsbertse Hoefsloot (een andere familie dan Van Hofslot!!). Deze Gijsbert was een zoon van Anna Hendrikse Groenendaal. Zie voor Anna Groenendaal: Van Zoys tot Soest, 11e jrg., nr. 3, blz. 9

EEN ANSICHTKAART UIT SOEST

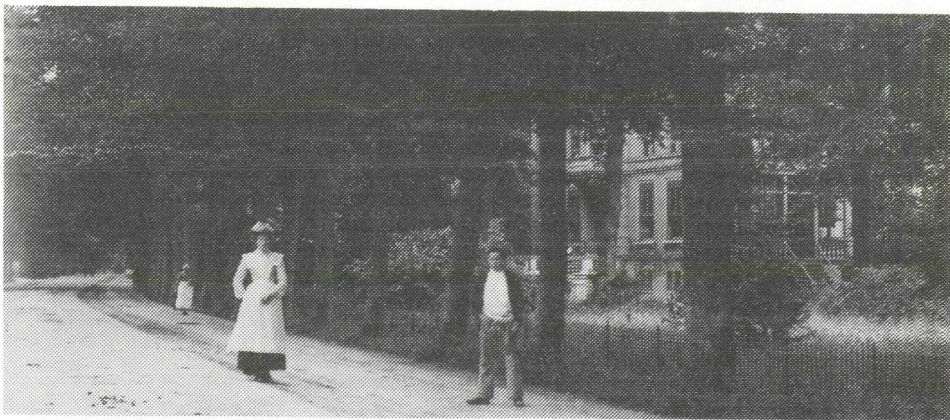
Redactie

Vanaf "Nieuwerhoek" een korte wandeling in de richting van het gemeentehuis, niet in 1991, maar zo omstreeks 1900.

Nu is dat de Burgemeester Grothestraat, toen heette die straat de Rijksstraatweg of "Het Lange Eind".

I Huize Groenhof, gebouwd eind negentiende eeuw. Werd in 1938 "Java hotel" en later "Oranjehotel". Afgebroken in 1990.

II "Hill Grove" - Naast Groenhof gelegen villa, waar o.m. dokter H.P. Schoonderbeek woonde. - Afgebroken. In de vorige eeuw was de naam "Landlust". Tegenover deze villa stond ca. 1900 Huize Sleeswijkheuvel.

III Het Anna Paulownahuis; naai en breischool.

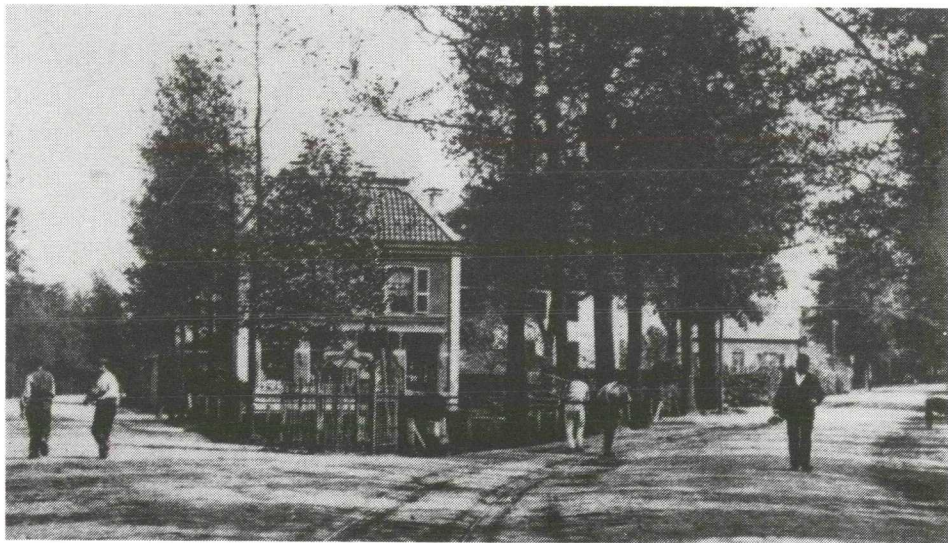
In 1893 gebouwd ter vervanging van een daar staande oude en vervallen school die met hulp van Prinses Anna Paulowna door de Commissie van Weldadigheid was gebouwd in 1845.

IV De "Heeren sociteit" tegenover de huidige Emmalaan - In 1920 lunchroom "Maison Man".
Daarna Café Ockhuysen - dan bioscoop - dan huisvesting buitenlanders, dan dansen in "De Heksenketel" en nu weer restaurant.

V Beek en Daal, welke villa in 1853 "Rustoord" werd genoemd. In 1882 was het officiële adres Huize Rustoord, Lange Eind 70a in Soest. Deze villa is in 1923 herbouwd en kreeg de naam "Braamhage". Maar ook die nieuwe villa van 1923 is weer verdwenen, voor het huidige "Braamhage".

VI En dan komen wij bij "De Wilhelminaboom". U ziet een heel klein boompje binnen het 6-kantige hekwerk. En in het huis daarachter vergaderde enige jaren onze Gemeenteraad totdat het nieuwe (nu oude) gemeentehuis aan de Steenhoffstraat klaar was, in 1893.

HERINNERINGEN VAN EEN SOESTER PAUSELIJKE ZOUAAF
door Peter van Doorn

Peter van Doorn was een van de jonge mannen die in dienst trad van het Pauselijke leger in de vorige eeuw, in de strijd tegen de eenheid van Italië.

Teruggekomen heeft hij zijn herinneringen op schrift gesteld, en wij laten u onderstaand een deel hiervan volgen. Na een kort voorwoordje beschrijft hij zijn reis naar Rome.

Redactie

Aan den lezer,

Dit boekje heb ik opgerigt voor mij zelve, en wordt genoemd de reis naar Rome. De reis naar Rome heb ik opgerigt tot een altijd durende geheugenis van hetgeen ik ondervonden heb eer ik te Rome was, en wat ik daar gezien heb, ook alles wat ik in de omliggende streken van Rome heb gezien en ondervonden, en al de feesten welke ik te Rome heb bijgewoond, en omdat het zeer moeyelijk zoude zijn dit alles in mijn hoofd te prenten, daarom wil ik zoo veel als het in mijn vermogen is hier eene kleine beschrijving van maken.

De reis naar
Rome
Het vertrek van Soest
naar De stad Rome
P. van Doorn

Den 16 february ben ik vertrokken van Soest met de spoor na de stad Utrecht, van Utrecht zijn wij gegaan met de snelrijn naar Rotterdam, heb ik niets gezien want wij kwamen langs de stad om te gaan naar de boot, welke ging naar de Moerdijk, twee uren hebben wij op die boot geweest. Op den boot troffen wij al verscheidene mannen aan die ook naar Rome gingen. Ook waren er vele vreemdelingen op, die ons zaten te bespotten, en aan ons vroegen waar wij heen gingen. Wij antwoorden naar Romem maar dat wierdt veracht. Zij antwoorden dat het daar zoo slecht was dat het er niet was om uit te houden, maar wij stoorde ons daar in het geheel niet aan. Wij hielden ons voor haar niet stil. Een uur op de boot geweest zijnde kwamen wij langs de Stad Dordrecht en Antwerpen waar de boot eenige tijd stil hield om volk er in en uit te lossen, eindelijk aan de Moerdijk gekomen zijnde moesten wij er uit en gingen weder op de spoor, er was gelegenheid een kaartje te nemen naar de Oudebos of naar Brussel. Wij namen een kaartje naar Brussel alwaar wij des avonds om 7 uren aankwamen.

In Brussel gekomen zijnden stonden wij raar te kijken in zulk een vreemde stad en niet te weten waarheen, maar daar loopt van dat volk dat niets anders doet als vreemde menschen de weg wijzen en daar verhaalde wij onze gelegenheid aan, en toen antwoorde zij dat zij ons wel zoude te regt brengen. Nu zij bragten ons naar een Comothe. Toen wij daar kwamen moesten wij onze papieren laten zien en toen zij die gezien hadden zijde zij wij moesten naar een herberg gaan om daar te loocheren. Wij kregen een briefje mede hoe die herberg heete en toen bragten ons die die mannen er heen. Wij kwamen daar in een groot knap logement, en de menschen vroegen dadelijk aan ons wat wij wilde gebruiken en het werd terstond klaargemaakt en toen wij gegeten hadden wierd er een slaapplaats aangewezen boven op een zolder voor ieder van ons een ferm ledikant.

Des morgens opgekomen zijnde kregen wij weer goed wat brood en koffij en toen werd er gezegd dat wij er drie dagen moesten blijven, en de reden daarvan was dat er eerst een groote honderd man bij elkaar moest wezen om weder verder te vertrekken na Romem. des middags kregen wij weder goed wat eten zoo als aardappelen soep en vleesch en een glas bier erbij. Den tweede dag gingen wij wandelen door de stad Brussel. Ik heb daar vele schoonheden gezien, schoone huizen, kasteelen en Kerken en ook het Koningklijke Paleis hetwelk een schoon gebouw is, ook de glaaze straat daar zijn schoone winkels in en vele schoonen Kerken heb ik bezigtigd. Den tweede dag op Zondag de 18. was het daar vastenavond dat was daar een groot feest, ik zoude daar nog veel meer gezien hebben maar ik kon de helft van de menschen niet verstaan. het geld kwam ons daar ook vreemd voor daar konden wij haast geen wijs uitworden.

Den derde dag des namiddags kwam de geheele stoet bij elkaar toen wierden wij om twee uren gekeurd en ingeschreven, en toen dat gebeurd was moesten wij vertrekken naar de stad Parijs.

Wij gingen des namiddags om half vier in de spoor en kwamen des anderen daags smorgens om vijf uren in de stad Parijs aan. onderweg van Brussel naar Parijs heb ik bijna niets gezien want het was meest nacht dat wij er inzaten. den 19 gingen wij uit Brussel en den 20 kwamen wij in Parijs. Wij kregen daar des smorgens om 7 uren eerst goed wat eten en te drinken. Zij bragten daar Makaromesoep voor ons op de tafel en vleesch en voor ieder een halve fles wijn maar die soep en die wijn was zoo vreemd voor ons dat wij ze niet konde gebruiken ook kwamen zij er met brood aandragen zij kwamen er met zulkke lange stokken aandragen als dat ik niet wist wat het was maar zij braken het aan stukken toen zag ik dat

ÉTATS PONTIFICAUX.

N° d'ordre 1073.

DIVISION MILITAIRE

203

PLACE de

Départ de

Bataillon des Zouaves.

Feuille d' enrôlement

de

pour deux ans.

Aujourd'hui le 19 février mil huit cent 66 le nommé
 Pierre van Doorn fils de Pierre
 et de Caroline Groot né à Soest
 le 2e juillet 1844 ayant eu en dernier lieu son domicile à Soest
 province de Hollande taille d'un mètre et centimètres
 cheveux gris yeux nez bouche
 menton visage couleur condition *libre*

signes apparents

a été admis au service de Sa S. M. le Pape comme simple soldat dans le bataillon des Zouaves, s'obligeant à servir fidèlement pendant deux années et à prêter le serment prescrit dans les mains de l'autorité compétente, présentant à cet effet les documents ci-après désignés, lesquels ayant été trouvés en règle et conformes aux prescriptions du règlement pour les recrues, nous soussignés nous l'avons admis provisoirement au nom du Souverain et nous avons promis, au nom du même Souverain, au susdit qu'il jouira de tous les avantages de solde, masse, habillement, suppléments, récompenses et de tout ce qui est fixé par la loi du 7 janvier 1852, et que passé le temps de années, pour lesquelles il a pris service, il pourra (en cas qu'il ne lui plût pas de continuer à servir) demander son congé, qui lui sera accordé conformément aux règlements en vigueur

Le nommé déclare n'avoir jamais été jusqu'ici rayé ou expulsé de quelque corps d'armée que ce soit, connaissant la peine qui attend celui qui, expulsé d'un corps, s'enrôle de nouveau, et qu'il se soumet, en outre, sans exception, au code et aux lois militaires, ainsi qu'aux méthodes et à la discipline qui sont ou seront en usage dans le bataillon, également sans exception.

DOCUMENTS

*Passport signé Peter van Doorn
 Art. 1896*

Inschrijving op 19 febr. 1866 van "Pierre van Doorn" als Zouaaf.

het brood was. Zij gaven voor ieder een brok op de tafel en het was wittebrood. toen wij gegeten hadden werd er gezegd dat wij konde gaan wandelen tot des middags half twee. Wij hebben in die twee uren vele schoonheden gezien ik heb er op een kerkhof geweest daar was het zeer schoon ook waren er vele schoone Kerken in en vele heb ik er bezigtigt vreeselijke hooge huizen zijn er in Parijs van 8 a 9 verdiepingen hoog en zeer schoon verders weet ik er niet meer van te schrijven als dat de stad zeer groot is aan de eene kant rijd de spoor boven over de stad heen om half twee waren wij allemaal weer present in het logement toen konden wij eerst weer nog wat gebruiken als wij wilden en toen om half 4 moesten wij naar de trin om te gaan naar de stad Meseilie en om 4 uren zaten wij alle in de wagens en reden met de Benidictie zingende voort het was zoo ver de avond begon al gauw te vallen zoodat wij al weder niet veel konde zien voor daags daarna des smorgens. nu de nacht kwam aan wij begaven ons tot de rust. Wij hadden wel eens zachter op ons bed gelegen als toen op die harde banken maar wij viele toch in slaap.

Eindelijk het wierdt morgen de dag brak aan en wij zagen de ramen al weer uit om wat te zien. het was toen de 21. wij zagen ijsselijke hoogen bergen en steenrotsen in de verte liggen en wij kwamen zoo ver dat de spoor onder de rotsen door moest eer dat wij zoo ver waren wierdt het licht aangestoken in de wagens en toen hebben wij een kwartier in donker gezeten dat het was als de nacht. eindelijk Kwamen wij er weder onder uit toen weder een uur bij dag licht gezeten te hebben kwamen wij weer aan een ijsselijke hooge berg waar de spoor weder onder door moest toen hebben wij weder tien minuten in 't donker gezeten het wierdt al des middags 12 uren. wij begonnen al te denken hoe lang zoude wij er toch wel in moeten zitten en waar zoude wij toch wel wezen want het begon al warm te worden in de wagens en zagen wel dat het er zomerachtiger uit zag als in Holland want de Koeijen liepen daar overal in de wei en gras zat en de boomen stonden allemaal in de bloessem.

eindelijk het wierdt de avonds 6 uren toen Kwamen wij aan in Maseile toen hadden wij 26 uren aan een stuk in de spoor gezeten toen hebben wij des avonds daar wat gegeten en wierdt aan ons een slaappleats Aangewezen. smorgens wakker geworden zijnde dronken wij eerst koffij en toen om 8 uur moesten wij weer vertrekken. toen was het den 22 van de maand.

Van de stad Maseile kan ik u niets mededelen want het was donker toen wij er in kwamen en geen tijd om wat te zien. wij vertrokken om '8 uren naar den boot en om half negen ging hij weg. wij waren er met 300 man op om in dienst te gaan bij de Heilige Vader, maar van alle

landstreeken franschen Belgischen Hollanders Zwitsers Spaanse en Amerikaanse enz.

Met den eerste dag was het onstuiming weer en wij mogten niet onder dak komen wij moesten er altijd maar boven op blijven maar den tweede dag de 23 was het weer heel bestendig en mooi toen wij een uur er op geweest hadden zagen wij geen land of zand meer als hier en daar een grote steenrots. het eten dat wij daar kregen dat ging raar er wierdt maar een fornuis vol soep of aardappelen gekookt en dat wierdt maar in platte pannen gedaan en om iederen bak moesten wij met zijn 12 omheen en er was er geen een die een lepel of vork bij zich had en dat wierdt er dan maar zoo met de handen uitgegeten en des nachts moesten wij in de open lucht slapen en toen wij er een dag en nacht opgeweest waren kwamen wij des smorgens om 10 uren bij een stad aan, de naam daarvan ben ik vergeten. de boot mogt niet aan de kant komen want het was een stad van de Timothezen en de boot bleef daar stil liggen tot des avonds 6 uren toen ging hij weer weg zonder dat wij land of zand zagen en eindelijk den 28 des smorgens kwamen wij aan in de stand Zivicia Vechia. toen hadden wij twee dagen en twee nachten op de boot geweest. toen wij daar aan kwamen waren er van die kleine bootjes welke ons aan de kant bragten en er was een Pauselijk Zouaaf die van Romen af kwam om ons af te halen en op streek te helpen hij zetten ons op twee gelederen en bragt ons naar een logement waar wij wat konde gebruiken en na het eten konde wij gaan wandelen tot half twee.

Wij stonden daar vreemd te kijken in zulk een vreemde stad en geen mensch kunne verstaan want de menschen spraken daar niets anders als Italiaansch en wij zagen ons verwondert van al de arme menschen die daar waren. zij grepen ons aan om een cent.

Wij zijn daar nog in eenige mooie kerken geweest en verder kan ik u er niet meer van melden en des namiddags om half 4 bracht die Pauselijke Zouaaf ons naar de spoor om naar Rome te gaan en kwam des avonds om 7 uren in de grooten stad Romen aan onderweg van Zivita Vechia tot Romen heb ik niet veel gezien als wildernissen bosschen steenberggen van marmar waar zij de marmar maar aan stukken uithakken ook steenkolenberggen en krijtberggen en hier en daar zagen wij een stad in de verte liggen wij wierden wel van 100 soldaten ook zouaafen van de spoor afgehaald en twee serzants die ons op twee gelederen plaatste en ons bragten naar een kazerne. Wij moesten een goed uur loopen eer dat wij er waren maar eindelijk kwame wij in een Klooster aan daar was onze Kazerne het was het Klooster Sint Jezu boven waren de Paters en onder de Zouaafen er wierdt voor ieder een matras uitgelegd waar wij op moesten slapen daags daarna moesten

wij nog weer gekeurd en ingeschreven worden en toen hebben wij geteekend den 24 februarij bij het Batilion Zouaven Zevende companie.

17 dagen hebben wij in onze burger kleren geloopt want zij konde de Kleeer zo gaauw niet maken want elke week kwam er een honderdt man of drie aan den 17 dag wierden wij gekleed. Toen kregen wij onze wapens.

Wordt vervolgd.

MIDDELEN VAN BESTAAN IN SOEST

door Ds. J.J. Bos.

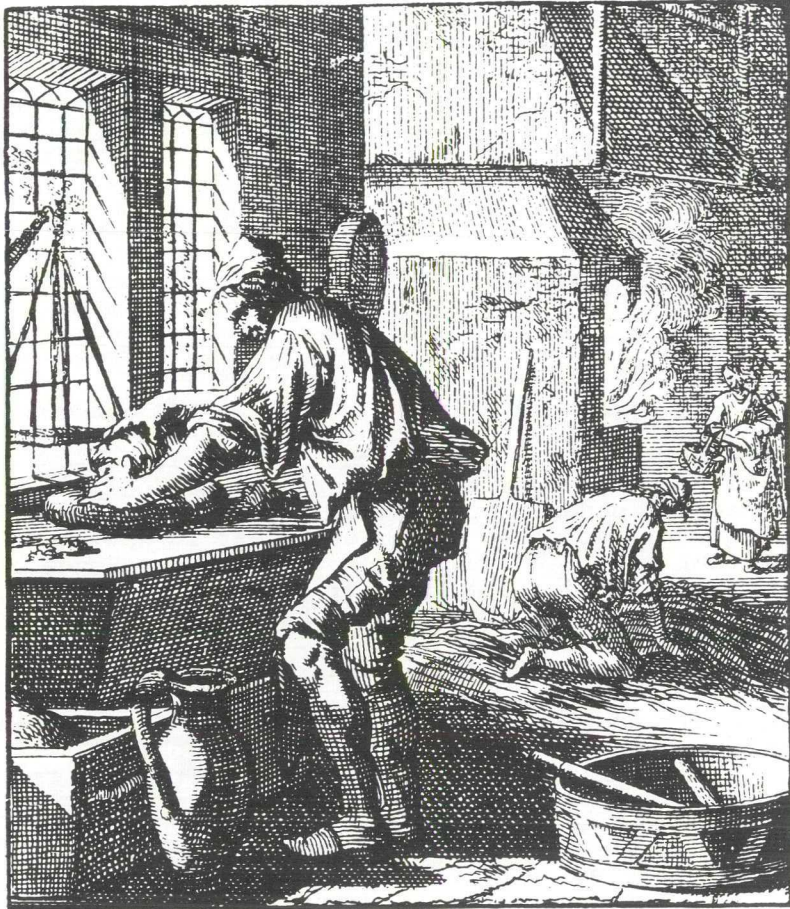
Bakkers

Reeds waren, op 12 Januari 1577, bij "Placaat van den "Stadhouder, Praesident en Raden 's Konings in den Hove "van Utrecht", aangewezen "verscheyde Middelen en "Impositien door de Staten van denselven Lande opgesteld", en was daarin, onder meer, bepaald, dat men als belasting betalen moest: "op elcke mudde Weyts, dat in het Land "van Utrecht gemaalen wort, twee stuyvers; van Rogge en "Boeckweyt, het mud, eene stuyver; Garst en Mout, het mud "twee stuyvers; Haver, het mud een halve stuyver." (Groot Utr. Plac.boek. II. bl. 629). Het schijnt dat men, vele jaren later, tot de ontdekking kwam, van bedriegerijen, waaraan bakkers langs de rivier de Eem zich schuldig maakten, ten nadeele der Pachters van den Impost op het Gemaal, en alzoo tot schade ook van de Generale Middelen der Provincie. Immers, dit is op te maken uit het volgende stuk:

"Op de Requeste van de Backers en de Pachters van het "Gemaal over Amersfoort, en de Vrijheijd van dien is "geappointeert. De Staten van den Lande van Utrecht "gesien hebbende het advis van de Heeren Gecommitteerden "ter Kamere van Finantie, interdiceren, bij provisie, den "backer aan de Eembrugge, en allen anderen langs de "riviere de Eem, tot aan Amersfoort, eenig brood of meel "te backen, om te verkoopen, op poene van het verbreeken "van de ovens, ende een boete van twee hondert gulden; en "permitteren de supplianten dit Appointement aan de "geenen, die daar mogten wonen, te doen insinueren, en "'t selve te doen drucken, om op de voorsz. plaats te "worden geaffigeert. Gedaan t' Utrecht desen 6 Augusti "1709. Onder stond: ter Ordonnantie als boven was geteek- "kent, P. Voet van Winsfen." (Groot Utr. Plac.boek. II. 744).

In verband met het bovenstaande, volgt hier nog het verhaal van den hoogbejaarden landbouwer Aalbert Kuyer, mij gedaan omstreeks het jaar 1902.

Hij was geboren, en opgevoed, op de boerderij genaamd Krachtwijk, over de Eem, dus onder Hoogland, maar vlak

De Backer.

tegenover de Kleine Melm. In de nabijheid zijner woning stond, in zijne jeugd, een korenmolen, die later wel afgebroken is, maar de weg naar die plaats toe, thans weiland, heet nog altijd "de molenweg".

In die dagen dan woonde in het huis, genaamd "De Kleine Melm", een gezin, waarvan het hoofd gewoonlijk Dirk Bakker genoemd werd, naar zijn bedrijf, maar die eigenlijk Dirk Timmer heette. Deze bakker liet zijn koren malen, of kocht zijn meel, op den Hooglandschen molen, bakte in zijn eigen huis brood daarvan, en verkocht dat aan voorbijvarende schippers, die het medenamen, misschien ook wel naar Amersfoort, maar stellig het meest naar Amsterdam. Dáár was de Belasting op het Gemaal zeker

veel hooger dan te Hoogland of te Soest, zoodat die schippers, op deze wijze, hun eigen gezin, en misschien ook wel de gezinnen van vele anderen in de hoofdstad, zeer bevoordeelden, maar tot schade van Amsterdam. De bakker is echter door dezen handel niet rijk geworden; hij kon slechts met hulp van de Diaconie zijn levenseind bereiken. Dat hij op de Kleine Melm gewoond had, en daar het bakkers-bedrijf had uitgeoefend, heeft de man mij, niet lang na 1847, zelf verhaald; ook zag ik de baktrog nog in zijne woning op de Bunt, doch nu dienst doende als kleerkast; en op de Kleine Melm was, en is misschien nog, de bakkers-oven, maar die toen tot andere doeleinden werd gebruikt.

In de rekening der Commissie van Weldadigheid te Soest, over het jaar 1818, welke te vinden is in het Grootboek dier Commissie, leest men, in het Hoofdstuk "Wijn en Verkwikking", dat het brood geleverd is "door de vier bakkers dezer Gemeente". Het is echter niet waarschijnlijk, dat, al waren er toen ter tijd lang niet zooveel als thans, er maar vier bakkers in heel Soest waren; men zal wellicht de kleintjes, of hen die achteraf, op Hees, of te Soesterberg, woonden, maar niet mede geteld hebben; en alléén langs den hoofdweg door de Gemeente, kan het getal juist geweest zijn. Na dien tijd is de bevolking echter zeer toegenomen, en in evenredigheid daarmee is het aantal bakkerijen vermeerderd. Het Adresboek van Amersfoort, Baarn, en Soest, over 1891, noemt er 24 op, en na dat jaar is dit cijfer zeker nog verhoogd. Zelfs kwam er een, in 1888, die zich banketbakker en confiseur noemde, namelijk W. Schoppenhaver, die het echter, naar ik meen, niet lang volhield; en iets later nog een ander, H. van Thienen, opgevolgd door van Angeren, doch deze beiden waren eigenlijk broodbakkers, die zich ook banketbakkers noemden.

MIJN GROOTVADER
Redactie

Uit de "oude doos" met papieren van mijn grootvader, kwam onderstaande "staat van uitbetaalde arbeidsloonen" van 1915 te voorschijn.

Loon per dag f 1,15 of f 1.--.

Bracht men zijn eigen kruiwagen mee, dan werd dat beloond met 30 centen per week.

"Boomen snoeien" 5 cent per stuk.

STAAT van uitbetaalde arbeidsloozen wegens werkzaamheden ten behoeve der gemeente SOEST van 27 Januari tot 30 Januari 1915.

NAMEN DER ARBEIDERS.	VERMELDING, TEN DIENSTE WAARVAN DE ARBEID HEEFT PLAATS GEHAD, B. V. WEGEN, ONTGINNING, ENZ.	LOON PER DAG.	AANTAL ARBEIDSDAGEN.	BEDRAG VAN HET TOTALE LOON.	OPMERKINGEN.
	<i>Gemeente Weggen</i>				
H. Grieff		1 15	6	6 90	
J. de Ruig		"	6	6 40	
J. Elshof		"	6	6 40	
H. Grieff 223		"	6	6 40	<i>knusdagen 30</i>
J. Sagermoet		"	6	6 40	
H. v. Duyn		"	6	6 40	
J. Baombouwer		"	6	6 40	
C. Klappen		"	6	6 40	
D. Hagen		1 00	6	6 00	
C. Dieck		"	6	6 00	
C. v. Tulpren		"	6	6 00	
H. Galboom		"	6	6 00	
C. Welkhouer		"	6	6 00	
J. Dorsten		"	5	5 00	<i>knusdagen 30</i>
J. Ruess		"	5	5 00	
J. v. Saest		"	6	6 00	
A. v. Slaaske		"	6	6 00	<i>knusdagen 30</i>
J. v. de Slomp		"	6	6 00	
D. Govaen		"	6	6 00	
D. Eycham		"	2	2 00	
Ernst Grieff		"	6	6 00	
B. Esphenberg		"	5	5 00	
J. v. de Borch		"	6	6 00	
J. v. Hagen		"	6	6 00	
Janus de Ruig		"	6	6 00	<i>knusdagen 30</i>
H. Westermell		"	6	6 00	
H. v. Slaaske		"	6	6 00	
Ernst Welkhouer		"	6	6 00	
B. Westhoff		"	6	6 00	<i>knusdagen 30</i>
J. v. de Hoed		"			<i>Orgaanaloozen</i>

Werklozen

De Dreeukelen		"	6	6 00	
De Draest		"	6	6 00	
De Dreeukelen		"	6	6 00	
De Looen	1 00	"	6	6 00	
De de Draest		"	5	5 00	
De de Grijft		"	6	6 00	aanwijzen 30
De de Grijft		"	6	6 00	
aanwijzen 40 de 5 per stuk				3 50	
Vrijen					
Looen					
De de Grijft	1 00	"	6	6 00	aanwijzen 40
De de Grijft		"	6	6 00	" 30
De de Grijft		"	2	2 00	" 30
De de Grijft		"	6	6 00	" 30
				50	
				107 76	
				213 10	
				31	
				851 30	
				140	
Totaal				227 50	
				2 80	
				230 30	

MIDDELEN VAN BESTAAN IN SOEST

door Ds. J.J. Bos

Tabak

Dat de tabaks-bouw weleer in ons vaderland nogal van beteekenis was, is bekend. Niet alleen in Gelderland en Overijssel, maar ook in Utrecht, en met name rondom Amersfoort, werden tabaks-landen gevonden. In 1615 had daár de eerste aankweeking plaats, en in 1636 waren er reeds meer dan 50 planters; in 1670 was dat getal tot 120 geklommen, en in de 18de eeuw bedroeg het meer dan 200. (v. Bemmél, Beschrijv. v. Amersf., bl. 781-790. Tijdschr. voor Geschied. enz. v. Utrecht, 1835, bl. 523,

enz.). Dáár, en elders, kreeg de teelt van dat nieuwe gewas zulk eene beteekenis, dat de eigenaars van het tiendrecht over die gronden, voor hunne inkomsten bezorgd begonnen te worden; want landen, waar vroeger rogge, boekweit, en andere granen op geteeld werden, die tiendplichtig waren, werden nu met tabak beplant, die niet tiendplichtig was. Zij wendden zich te dien zake tot de Staten 's Lands van Utrecht, welke op hunne verzoekschriften beschikkingen namen, als uit de volgende drie stukken blijken zal:

Het eerste Stuk is van 31 Mei 1636 (Groot Utr. Plac.boek. II. 447, 448"), en luidt: "Op de Requeste van Goossen van Royen, Rentmeester van de Abdye van St. Pauls binnen Utrecht, aangaande het verpachten van der Abdye-tienden, leggende omtrent Amersfoort en op het Hoogeland, in welcke blocken boekweyt en andere granen wassen, soo ook de landen werden gepraepareert en gesaaijt met tabak, versoekende verklaringe, hoe hij Suppliant dien aangaande in 't kerven en verpachten van de tienden sig sal hebben te reguleren, ende Commissarissen uyt Haar Ed. Hog. Collegie; is geappointeert.

"De Gedeputeerden van de Staten 's Lands van Utrecht, op den inhoud deser gelet, verstaan en ordonneren bij desen, dat den Remonstrant sal eysschen Hondgeld van de landen, die volgens den inhoud deser met tabacq besaayt sijn, committerende voorts om de tienden hier inne verhaalt, ten meesten oirbaar en minstens kosten te verpachten, den heer Deeken Berck, van Kiesdorp, met hem Remonstrant."

Het tweede Stuk is van 7 Juli 1654, en is van den volgenden inhoud: "Op de memorie van Steven de Leeuw, Ontfanger van den Bisdoms Tienden, vertoonende hoe dat onder deselve sijn leggende in desen Gestigte landen, die in plaatse van met rogge, boekweyt en andere granen, alsnu worden gepraepareert ende voor het meerendeel beplant met tabacq, en indien daarvan geen tiende wierde getogen, als (onder correctie) hij remonstrant verstond te behoren, sulks soude strecken tot merkelyke schade van haar Ed. Mog. voorsz. tienden; dat mede hij remonstrant van goeder hand was bericht, dat in de Provincie van Gelderland, van ijder mergen met tabacq beplant sijnde, in reguard van den tiend betaalt worde tien gulden, ende bij Haar Ed. Mog. annexe Appointement, van date 31 May 1636, was alhier verstaan, in reguard van de Abdye van St. Pauls tienden, uyt de landen die met tabacq leggen besaayt, geëyscht sal worden hontgeld, waaromme hij remonstrant versocht Haar Ed. Mog. verklaringe dien aangaande, om hem in 't kerven ende verpachten van de tienden daarna te reguleren. Is geappointeert.

"De Gedeputeerden van de Staten 's Lands van Utrecht, op den inhoud deser gelet, mitsgaders des remonstrants mondeling bericht dienaangaande gehoord verstaan, en

"verklaaren bij desen, dat bij provisie op den ouden voet
 "sal worden betaald vijf gulden van ieder mergen voor
 "Haar Ed. Mog. Bisdoms tienden, van de landerijen die met
 "tabacq worden besayd."

En eindelijk het derde stuk, van 5 Juli 1695, zegt: "Op
 "het gerepraesenteerde desen aangaande, is na deliberatie
 "goed gevonden, en verstaan, alle de bruyckers der
 "landerijen, aan Haar Ed. Mog. tiendpligtig zijnde, ende
 "met tabacq bepoot, te ordonneren, gelijk deselve
 "geordonneert worden bij desen, aan de kopers, of pachters
 "van den selven tiend te betalen de somme van vijf guldens
 "per mergen, die sylieden in plaats van den voorsz. tiend
 "der tabacq-landen, volgens Haar Ed. Mog. Ordonnantie
 "gehouden zijn te geven; en dit voor en aleeer sylieden
 "den tabacq van 't land sullen mogen te huysvoeren, op
 "poene van vijf en twintig gulden, ten behoeve van het
 "Kinderhuys der Stad Utrecht te verbeuren. Onder stond:
 "accordeert met de voorschreve Resolutie; en was getee-
 "kent: P. Voet v. Winssen."

Rondom Amersfoort heeft de tabaksbouw zich zeer lang
 staande gehouden. In het midden van de 19de eeuw, was de
 stad nog aan alle zijden met tabaksschuren en tabakslanden
 omringd, maar aan het eind van die eeuw was van dat
 alles bijna niets meer te zien. Of er, in den bovengenoem-
 den vroegen tijd, te Soest ook al tabak verbouwd werd,
 is mij niet met zekerheid gebleken, al acht ik het in
 hooge mate waarschijnlijk, omdat de Rentmeester der
 Abdij van St. Paulus het eerst een Request indiende,
 welke Abdij ook in Soest een uitgebreid tiendrecht
 bezat. Ik heb daarenboven eene schuur in het Kort Eind,
 die nu al sedert lang verdwenen is, er altijd op aangezien
 dat ze weleer tabaksschuur zou zijn geweest, Maar zeker
 is het dat, omstreeks 1856, Theunis Smorenburg, landbouwer
 te Soest, op zijn land aan den weg naar de Kleine Melm,
 eene groote tabaksschuur heeft laten bouwen, en op
 datzelfde bouwland de tabaksteelt wederom heeft aangevan-
 gen. Hetzelfde gebeurde in die dagen elders ook, b.v. op
 het Landgoed "Zandbergen", nabij het Huis ter Heide.
 Maar de wederopleving dier cultuur duurde niet lang. De
 tabaksbouw werd te Soest al spoedig gestaakt, de nieuwe
 schuur, waarin eene woning voor den baas werd gesloten,
 en, lang vóór dat het einde der 19de eeuw daar was,
 weder afgebroken.

DE GEMEENTE SOEST HEEFT UITBREIDINGSPLANNEN

Amersfoortse Courant. Januari 1927.

Waar de groote wilde dennen
 In de woeste duinen staan,
 Zijn veel zwervers, peinzers eenzaam,
 Schoonheid delvend, heengegaan.
 Golven ongerepte velden
 Tot den einder, wonder-wijd
 Zijn de vrije heidevelden!
 Maagdelijke zuiverheid
 Zijn de blanke heuvelrijen
 En het zilverwitte zand,
 Dat daar onbedwongen voortstuift
 In dit schilderachtig land!

Hoort! Daar gaat men huisjes bouwen,
 Mooie huisjes, braaf en net
 En daar worden denneboompjes
 Aardig twee-aan-twee gezet.
 En daar komt een grappig parkje
 Met een bank en een fontein
 En zes stijve rhododendrons,
 Alles leuk en lief en klein.
 En fatsoendelijke winkels,
 Woninkjes, je zult eens zien,
 Met electrische piano's
 En antennes bovendien.

En misschien ook wel een kroegje
 Met een lekker glaasje bier,
 En een handeltje in krenten
 En een dikke rentenier.

Neen, verhoedt dat! Laat die heiden,
 Laat die heuvels ongerept!
 Soest, bezin je, en vernietig
 Niet het schoonste wat je hebt!
 Zit niet peuterig te prutsen
 Aan zoo'n prachtig stuk natuur,
 Omdat jij je "uit" wilt breiden!
 Zóó'n "uitbreiding" is te duur!
 Blijf met je beschavingshanden
 Van dan éénig stukje af,
 Steel ons niet het laatste restje
 Van wat de natuur ons gaf.
 Laat de blanke heuvelrijen
 En het zilverwitte zand,
 Dat daar onbedwongen voorstuift
 In dit schilderachtig land!

"Pimmy"

"Waar de groote wilde dennen in de woeste duinen staan"

